

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kilás-monostortéca 1868.

Kiadó hivatal:

Középcetza, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábjos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Nyilattéri szíkek ára után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton déln.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

"K. KÖZLÖNY" 1868. évi folyamára.

A "K. Közlöny" előfizetési ára:

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnegyedre	3 " " "
Egy hóra	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (hel-középcetza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Választási mozgalmak Kolozsvárt.

Felhívás

Kolozsvár szabad kir. város választó polgáraihoz.

Alkotmányos országban a szabad polgár jogai legszebbikével él akkor, midőn országgyűlési követet választja, ki őt a törvényhozásban képviselje.

Kolozsvár polgárai most egy ily nagy jelentőségű jog gyakorlására készülnek.

Ezen jog gyakorlata polgári és állami életünknek igen nagy és fontos kihatással van; fontoljuk tehát meg jól, kire bizzuk a törvényhozásban képviseltesünket.

Kolozsvár polgárai most egy ily nagy jelentőségű jog gyakorlására készülnek. Ezen jog gyakorlata polgári és állami életünknek igen nagy és fontos kihatással van; fontoljuk tehát meg jól, kire bizzuk a törvényhozásban képviseltesünket.

Figyeljünk különösen arra, mikép oly egyént választunk meg, ki elveinket vallja, kinek multja biztosít, hogy hazánk törvényhozó gyűlésében azon elvek mellett fog küzdeni, melyeket mi is vallunk, és így javunkat, boldogulásunkat, előmenetelünket teljes lélekkel előmozdítja, és a ki tehetségénél, tudományánál, becsületességénél, hazánk és különösen városunk viszonyainak és szükségének teljes ismereténél fogva, hivatását teljesíteni is képes.

Tudjuk, hogy az országgyűlési jobb oldali párt az, melynek hazafias bölcsesége által sikertült kibékíteni a nemzetet királyával, hogy ennek következtében a mintek 18 évet át győtrő különböző rendszerű idegen kormányok megszüntek, nemzeti alkotmányunk visszaszerezve van, a király megkoronázva, megesküdött alkotmányunkra, és így — a mi reánk nézve legfontosabb — az unióra is, saját magunk által közbizalommal választott képviselőink hozzák a törvényt, és azt a felelős magyar ministerium, a törvényhatóságokban közbizalommal választott tisztviselők által hajtja végre, saját kezünkbe van letéve sorsunk, alkotmányunk tovább fejlesztése, szellemi és anyagi előhaladásunk eszközöltetése.

E vívmányok megszerzésében Kolozsvárnak is meg van a maga része, mert képviselői az országgyűlési jobboldali párthoz tartoznak, és híven működtek azon zászló alatt, mely nekünk eddig is dicsőséget szerzett, és az országnak visszaszerezte az alkotmányos békét.

Sok még a teendő! de mindaz csak hosszas munka után lesz elérhető, gyámolítsuk azért a pártunk kebeléből alakult kormányt, mely már is ily vívmányokat képes felmutatni, — hogy a még fenforgó akadályokat annál könnyebben elbárhassa, — mutassuk meg, hogy a milyen kitartók voltunk a szenvedésben, éppen oly higgadtak és következetesek tudunk lenni a győzelemben.

Ohajtuk, hogy anyagi zilált helyzetünk javuljon.

Ohajtuk, hogy a lettint kormányrendszerek idejéből reánk nehezült adók és terhek, különösen pedig, a mi földünk termékeit kiválólag terheli, a dohány- és só-egyedárusság — az ország jövedelmeinek csökkenése nélkül — úgy szabályoztassanak, hogy a polgárok terhe könnyítve legyen.

Ohajtuk, hogy ezután csak hazánk érdekének megfelelő ezélokra adjuk vér- és pénz-adónkat, hogy honfainkból nemzetünk szellemében alakuló hadseregünk küzdjen — ha kell — királyért, hazáért és törvényes szabadságért.

Ezek országos ohajtásaink; melyeknek teljesítéséhez meg van adva az alap, csak tovább kell fejleszteni, a mi azonban biztos eredménnyel csak békés úton lesz elérhető; mert nem érhetjük el akkor, ha ellenségünknek tekintjük azokat, kikkel egyezkedünk, ha ezáltal ellenkezéssel zsbabaszjuk a kormányt, melynek a nép támogatására soha nagyobb szüksége nem volt mint most.

Kolozsvárnak vannak még helyi érdekei is, melyeknek a közérdekkel megegyeztetetileg kielégítését kívánunk kell.

Ohajtuk azért, hogy városunkat oly egyén képviselje, ki köztünk született, ki nem csak a hazáuk, hanem a hazában és városnak is fia, mert a család tagja jobban tudja, mi kell a családnak.

És ilyenül ajánljuk mi főtisztelendő Nagy Péter polgártársunkat.

Tudománya, érdemei, és rendíthetlen becsületessége emelték őt azon polczra, melyre a közbecsülés jelölte ki, folyvást városunkban élt, részt vett annak örömeiben, bajaiban, tudja, mi e városnak égető szüksége.

Ő reá büszkén fogunk utalbatni a magyar országgyűlésen, ime e város saját kebelében egy egyszerű iparostól született fiát küldi a törvényhozó terembe, és ez méltó helyet foglal el a többi honatyák között.

Nagy Péter mellett szól multja is, midőn az 1848-ki veszélyek között e város polgárainak biztonságáról éberül gondoskodva, e miatt üldözöttségnek is ki volt téve, és tudjuk, hogy ő is a szabadságért mártiri fogságot szenvedett.

Maradjunk tehát hívek zászlónkhoz, melyet eddig követünk, mely hazánkra és városunkra már is áldást hozott, és azért Kolozsvár város szabad-
elvtől jobb pártjának képviselő jelöltje:

Nagy Péter éljen!

Kolozsvárt, január 15-én, 1868.

A szabadelvtől jobb pártnak a tízedek megbízottjaiból alakult választó bizottsága.

A „M. Polgár” szerkesztősége f. hó 15-én kéri Nagy Váradról egy magán távüregnyit kapott — magától Tisza Kálmántól!

A „M. Polgár” e magán távüregnyit egy papírszetre kinyomatta s szétbontozta a városban.

A „M. Polgár” szerkesztőségétől azt kéri Tisza Kálmán: „Hogy áll a Vetter Antal honvédelmi táborának megválasztása? Kolozsvár szabadelvtől választói csak nem lesznek következtelenek?” ugymond, s biztatja a szerkesztőséget, hogy előre bátran, nem kell esüggödni.

Kapott-e Tisza Kálmán az önmítás körén kívül született öszinte felvilágosítást első kérdésére? nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy könnyű kitalálni: mily gyenge labon kell állania a Vetter pártnak, ha az nem kevesebb, mint azon desperatus ötletre sikamodott, hogy az ő magán távüregnyit kinyomassa, s ezzel az ő nevét odadohja a korteskedés serpenyőjébe.

Hogyan, Tisza Kálmán, egy nagy politikai párt egyik vezére, a kolozsvári localis pártküzdelmek arenájára leszállítva?

A szorult helyzet a politikai pártküzdelmek közepette sok mindent igazolhat.

De soha mi, kik a szabadelvtől jobb párthoz tartozunk, annyira nem juthatunk, hogy pártvezetőknek, egy Deák Ferencnek személyiségét magas állásáról leszállítani kivánhassuk a mi kisebb-szerű helyi pártküzdelmeink körébe! Soha!

Mi a tekintélyrombolásnak épp úgy nem vagyunk barátai, mint a bálványimádásnak nem! Épp ezért legkevésbé sem akarjuk követni azon modort, melylyel baloldali lapok e jobb, szabadabb idők bekövetkezése óta néha ugyancsak kiméletlenül végeztek szerencsétlen munkájokat a magyar kormány- és államférfiak tekintélyének összetörésében. Nem akarjuk követni e példát, s ha már a Tisza Kálmán neve ide van dova prédán a mi helyi pártküzdelmünk hullámai közé, arra kérjük elv-barátainkat legyenek nagyobb kegyelettel e név iránt, hogy ne szálljon rá homály a mi részünkről.

Tisztelet a névnek! De, a mi a dologra tartozik, azt meg kell mondanunk, s ez az, hogy Tisza Kálmán nevének ily módoni előrántása — még akkor is, ha némi hatása lenne — csak a „M. Polgár” pártjának tehetetlenségéről szolgáltat bizonyítványt, s a kolozsvári polgár a politikai érettség magasabb fokán áll, hogysem polgári önérettel vissza ne utasítsa azon fölvetést, hogy ha egy fényes nevet kapráztatnak fel szeméi előtt mindjárt eltájtja szemét, száját, s megszűnik arra gondolni, hogy mit sugall meggyőződése, minő elvek azok, a miknek alapján hazája s városa érdekeit képviselnie kell.

És mit mondjunk a Tisza Kálmán magán táviratában foglalt azon tételre, hogy: „Kolozsvár szabadelvtől választói csak nem lesznek következtelenek?”

Hogyan? Kolozsvár városát izetlenkedő agitációkkal belevítették abba a dicsőségbe, hogy egy szélső-baloldali képviselőt választott megelőző jobboldali választások, s bizalmi szavazatok után, mi ket e város a ministeriumhoz és Deák Ferenczhez nem agitatók, hanem nyugodt megfontolás alapján küldött volt. És most választja meg a ko-

lozsvári polgár „következetesség” kedviért a bal-közép jelöltjét! Hiszen akkor Bernáth Albertet a szélső-bal jelöltjét kellene választania, mert a legutóbbi választás nem azon párt javára esett, melyhez Tisza Kálmán és Vetter tartozik, hanem azon párt javára, melyet most Jókai, Keglevich és Bőszörményi vezet.

A valódi következtesség a lenne, ha Kolozsvár multkor meglepett közvéleménye összeszedve magát, a szabadelvtől jobboldal képviselőjelöltjét Nagy Pétert választaná meg, mi — nem kételkedünk — meg is fog történni.

A „M. Polgár” elismeri, legalább nem tagadja, s nem is tagadhatja, hogy a Vetter programjában nincs semmi baloldali specificum. Ebből azonban nem az következik, hogy szavazzunk Vetterre; hanem a következik, hogy magát baloldalinak valló képviselőjelölt is igazolni kénytelen a szabadelvtől jobboldal programját. Ergo éljen a magát öszintén jobboldalinak valló képviselőjelölt: Nagy Péter!

Hirdetmény. Az országgyűlési képviselőház tisztelt elnökének mult decemberhő 31-én 222—1867 eln. szám alatt kelt felszólítása folytán e városnak ifj. Kossuth Lajos Tivadar ur lemondásával megürült egyik országos képviselői állomása újabi választás útján levén betöltendő: E választás napjára a középponti választmány szombat f. év január 25-két oly módon tüzte ki, hogy a szavazatok beadása e napon reggeli 8-tól déli 12 s folytatól délutáni 2-től 5 óráig menjen végbe, a szavazatok tisztelete pedig más nap (január 26-án) reggeli 10 órakor történjen. A választás helye a városház közszégy (emelet 4. számú) termében lesz, s mindezeket a középponti választmány oly hozzáadással juttatja köztudatra, hogy a t. ez. választók, előre kézbesített igazoló jegyeik átnyújtása mellett, a fentebbi helyen és időben fogják magukkal hozott s a választott képviselő nevével ellátott szavazataikat beadhatni. A középponti választmány Kolozsvárt, 1868. január 16-án tartott üléséből. Szentkirályi Zsigmond, s. k. polgármester.

A székely vértanuk emléke.

Pest, január 10-én 1868.

Midőn király és nemzet a feledés-fátyolát veték a multa, az azt jelenté, hogy alant és fenn elfeledve legyenek a történelmi események, ellenséges küzdelmek, méltatlanság, bosszú és visszatorlás érzelmei; de nem azt, hogy elfeledjük a kegyelet azon érzelmeit, melylyel az igaz hazafiság, a haza ügyének áldozatai iránt viseltetni szokott.

A mult idők történelme gyászos és dicső, bús és nemes lapjaival a miénk, s a hon érdekében, vagy a hon érdekének még talán félszeg felfogásaival is hozott önfeláldozás emlékezte a nemzet kebelében fennmarad. — Hisz ezen emlékezetek lelkesítik az utókort a hazaszeretetre, s arra, hogy a veszély által fenyegetett hazáért életét és vagyonát feláldozni kész legyen.

A feledés-fátyola, melyet nemzetünk is a közelmulta vetett, ezen borus emlékezeteknek csak is politikai utóérzetet s hatását takarja el; de éppen, mert ezt eltakarnia kell, az, a mi forró megemlékezés a haza ügyéért kiszívott kortársainkra s barátainkra, megszűnik a politikai demonstratiók jellegét viselni.

A ki ama kegyeletnek ezen jellegét kívánná kölcsönözni, az mint politikus kiskorú, mint hazafi szűkkeblű s korlátolt látókörű, s mint állampolgár izgató.

Mert ma a visszavívott szabadságban, helyreállított rendben, a bosszú és visszatorlások elfeledtetésében a király és nemzet együttes akarata nyilatkozott azon orgánjával, melyet a népsuverainitás nevében nyilatkozni a törvény és alkotmány feljogosított, s az alkotmányos élet e stadiumában az izgatás hon elleni bűn, s ki az alkotmányos rend zavarására életét kockáztatja, az nem vértanú többé, hanem bűnös és hazaáruló.

Nem úgy volt ez akkor, midőn egy szerencsétlen meghasonlás a nemzetet és a főhatalmat különválasztotta, midőn a hatalom nevében cselekvő erőszak széttepte az ország szabadságchartáját s szolgaságra vetvén a nemzetet, minden ténye újabb kihívás volt arra, hogy a nemzet e szolgaság lerázására minden lehető eszközt megragadjon.

Régen nemzetünket ezen ellentállásra maga a törvény, az aranybulla fejgositá. E törvény eltörültetett ugyan, mert az alkotmányos elvekkel ellenkeztek; de ott, a hol eltiportatik az alkotmány, nincs alkotmányos elv többé, melybe az ellentállás s önvédelem természeti joga ütközhetnék s a szolgaságot gyűlölő nemzet nem válogathatja többé az eszközöket, mint nem a vízbefuló a megmentő gyökszalakat.

Valamint tehát az, a ki alkotmányos rend alatt lázít és izgat, hazaáruló, s a nemzet megvetésére méltó, úgy az, ki a szolgaság ellen életét kockáztatva áldozatul esik, vértanú, s a nemzet kegyeletére érdemes.

A magyar nemzet soha sem volt forradalmi nép, de alkotmányát a zsarnokság ellen mindig élethalálra védte. Tudott elszántan harcolni s bölcsen kötni békét, és a nemzet szabadságharczainak nagy alakjai soha sem emelték magokat a nemzet fölé, alkotmányának azt nézték, a mit a törvényhozás annak megparázott, s a nemzet elhatározása ellenében fegyvert egy magyar sem fogott, a törvényhozás souverainitása előtt minden magyar meghajolt, mert ez az ő nemzetének főhatalma, s az azt izgatásával sértő a nemzet méltóságát sértette.

Igy láttuk a szathmári béke után visszateérni azokat, kik Rákócziaval kibujdostak, meghódoltak ok a dynastiának, a mint a nemzetel kibékült, — s a szabadsághős maga zajtalanul szállt le rhodosi sírjába, elfeledve saját nagyságát, s fejedelmi követeléseit, kibékült nemzetének nyugalomáért.

Igy tértek vissza most is emigránsaink, s a béke apostolának, Deáknak zászlói alá állva, megmenték további zaklatásoktól s romlástól, oly sokáig szerencsétlen hazánkat. Részt vettem magam is a frigykötés nagy és emlékezetes napjaiban, emeltem karjaimon Szent István koronáját, mely ősi jogaimba vissza lón helyezve, s mely homagialis hűségünk iránti öröklött jogába teljesleg behelyezte a királyt.

Irgénytelen részese az 1848-iki fegyveres ellentállási küzdelemnek, örömmel irtam most nevémet a kibékülést megpecsétlő koronázási okmány alá, s ráemlékezvén atyai elődömré, Rákóczi egykori hű vezérére s bujdosó társára, kire követi programomban hivatkozám, ki halálra ítéltetett s javait veszté a szabadságharczban részvéteért; de midőn itthon hazája kibékült, szintén meghajolt a nemzet akarata előtt, s mint Marosszéki képviselője, aláírta a pragmatica sanctiót; ismételve látam korunkban a multak történelmét, meritvén abból azon tanulságot, miképp a nemzet kegyeletére méltók azok, kik a zsarnokság ellen küzdenek, az alkotmányunk engedelmességeknek, s meritvén azon állítást, hogy a szabadság vértanui iránti kegyelet, ki nem zárja a dynastia iránti hűséget, s ennél fogva ha dicsőítjük azokat, kik a szabadságért elvértettek, ezáltal dicsőítjük magát a törvényes rendet, mely a szabadságot békés úton biztosítja s áldozatokat nem követel.

Im ez eszmék merültek föl lelkemben, midőn előttem fekszik egy meghívó jegy az általam képviselt székely fővárosból egy vigalomra, melyből a jövedelem egyrésze székely vértanuk siremlekké lesz szentelve.

Lelkem előtt lebegnek elvérzett kortársaim szelid, becsületos és nemes alakjai azon zordon idők rémálmái közt, midőn nem éreztünk egyebet, mely gyűlöletnél, megaláztatásnál, bosszuvágynál, s tépő honfájdalomnál, midőn, mint zaklatott vadak, nem tudtuk mire fekszünk, s mire ébredünk, midőn a börtönben biztosabb volt az ember a zaklatásoktól, mint a hazában, midőn irigykedtünk azokra, kik mint önkéntes száműzöttek a haza határain kívül élhettek, élvezvén Európa szabadelvtől népeinek részvétét, mig itt benn minket Isten és emberek részvéte elhagyni látszott.

Ha e nagy kétségbeesés közt a hazafiság megragadott minden gyökszalakat; ha ki-vülről jött könnyelmű biztatásokra is a szabadság légvárait építette; ha hitt oly terveknek, melyek alappal nem bírván, csak pusztá életkockázatosokra vezettek: bálmulhatunk-e azon, s megtagadhatjuk, hogy az önfeláldozás indokai nemcsak s a hazafiak kegyeletos emlékezetére méltók valának.

Nem volt az conjuratio, mely nemtelen törekvésekkel fejdelmek életre tör, a rabláncra vert nemzet karjait hitték ők feloldhatni az önvédlemre. Jól tudom, mily nagy csalódás alatt éltek, nyílt társalgás tárgya volt azon conspiratio köreinkben, salonainkban, itt beszélt el nekem is egykor elvérzett barátom Horváth Károly ezen vállalat célját s szervezést, mely külföldi emigránsainktól jött s teljesen légből merített biztatásokon, az európai constellatiók ferde magyarázatain alapult. Én szerencsétlen s főlöseges mozgalomnak tartam ezt, elmondám, hogy ők czéltalanul haladnak egy örvény felé, a magyar nyílt jelleme nem ért a conspiratiókhoz, példa, hogy salonokban nyilván vitakozunk oly kérdés felett, mely mögött a hóhér pallosa villog. Mi szükség nekünk szervezni magunkat titkon, midőn az egész nemzet, mint szervezett egész, együtt állt a a szolgátság gyűlöletében készen, lerázni annak lánczait, mihelyt a küzdelem órája ütni fogna? Vitakozunk s magok a hölgyek — kik inkább a szív után itélnek — pártokra szakadtak nézeteink mellett. Ellene voltam a conspirationnak, de szívből könyeztem meg őket, midőn elvérzettek, mert tanuja voltam, mily nagy meggyőződés, s mily tiszta önzetlenség nemes honfi lelkesedés vezette őket a vértanuságra.

Igen! csakhamar eljött a borzasztó nap, midőn egykori kedves történettanárom, Török János, a szép készültségű s hazánk első kardvivője, Gálfi János, s társas köreink lovasias és kedves alakja, Horváth Károly, székelyföldünk hí fiai az árnyától is remegő absolutismus szolgálai által halálra ítéltettek s kivégeztettek.

Dicsően, bátran, halálfélelem nélkül mentek végsorsuk elébe. Horváth egy virág-szálat viselt mellén, egy úrihölgytől nyerte azt utolsó órájában. Ő is élte virágkorában lón leszakasztva, de hervedatlanul viruland neve Klio kebelén!

Rideg hant takarta Maros-Vásárhely határán a kivégzettek, e hantot a honfiai s honleányi kegyelet naponta új virágokkal hintette be, miket naponta dühöngő zsoldosok átvoltáltak el. Hiában kénkedtek, hiában órvöldeket, a virágok időnkint megjelentek a siron, mert a lég fölöttük azt lehelte, hogy ők ártatlanok, ők a haza szerelméért veszték el.

Ma már, midőn a kegyelet nemes példájával a nemzet apostoli királya ment elől, midőn a történelemben alig hasonlítható lelki emelkedettséggel szentelte a nemzet által nyert koronázási emlékösszeget azok árvái s özvegyei részére, a kik az általa szentesített alkotmányos szabadságért életüket áldozták; ma nyíltan szólhat fel a hazafias kegyelet székely vértanúink mellett is. Megszűnt ez demonstratio lenni, sőt a kik ebből azt akar-nának csinálni, azok sértének a hazafi kegyeletet, mert azoknak nevét, kik a törvény visszavivásáért vérzettek el, czégerül használnák a visszaállított törvény s polgári nyugalom háborítására!

Ma már a nemzet nincs kétségbeesve, jobb napokat ért, sőt tud örvideni, s öröme közé áthozza kegyeletét bánatos emlékei közül, Maros-Vásárhely lelkes polgárai arra törekzenek, hogy a nemzet vértanúinak sirja ne legyen elhagyatva, tolmácsolja fölöttük a nemzet kegyeletét egy sir-emlék. E lelkes kezdeményhez járulni mindnyájunk kötelessége.

Csekély anyagi erőmhöz képest 50, ötven forintot állampapírokban ezennel felajánlok, melyről azok, kik ez ügyet vezetik, nálam mindig rendelkezhetnek.

De óhajtam az volna, hogy vértanúink emlékéit valóban a higgadt, megfontolt hazafias kegyelet emelje, távol minden tüntetés-fől, és sirkövkön lenne kifejezve azon gondolat, hogy „az alkotmányos szabadságot békés és törvényes uton visszavivott nemzet fiai szentelik ezen siremléket a székelyföld azon vértanúinak, kik e szabadság mellett lelkesedésökért estek el véradózatul.“

Dózsa D.

Az urbéri ügyek körüli némely legsürgősb teendőkről. *)

I. Általánosnak nevezhető hazánkban azon óhajítás, hogy mentől előbb kibontakozhassunk az urbéri perek roppant halmazából, s birtokviszonyainkat láthassuk rendezve valahára már.

Temérdek nálunk azok telkek, földek, erdő s legelőrészek s földek száma, a melyekre nézve azon kérdés, hogy voltaképpen ki azok jogos tulajdonosa? még mindig megoldásra vár.

*) Az urbéri törvényszékek szervezésének előestéjén állván, s épp ez képeznél napikérdésnek egyikét, annak minél tüzetesebb tárgyalását óhajítjuk megindítani, s e cikksorozatot, mely a birtokosság és nép érdekeit veszi kiindulási pontul, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

E kétséges helyzet sok irányban igen kártékony hatáson.

Mindaddig míg birtokviszonyaink kitisztázva nem lesznek, az ily kérdés alatti helyekre nézve sem a volt földesurak nem tudják bizonyosan, hogy mihez tarthatják magukat s mit nevezhetnek azokból tulajdonuknak, sem a volt jobbágyok és a zsellérek.

A földesúr bizonytalanságban van, hogy mi marad az efféle helyekből kezén, mi megváltható majorsági, mi jobbági s mi nem az? A zsellér hasonlóképp nem tudja, hogy azon a telken, melyre települt, megmaradhat-e? Valjon ítéltetik-e az jobbágy-földek, mely az állam által kárpótlandó, vagy oly majorságnak, melyet maga válthat meg, avagy az urbéri székek által az fog ítéltetni, hogy azt a földesúrnak visszabocsátani köteleztetik?

Maga a volt jobbágy sem egészen biztos telkiállománya háborítatlan birtokoltatása iránt, mert még mindig tarthat attól, hogy azt, vagy annak egy részét majorság czímen a földesúr visszaperelheti tőle, vagy legalább esetleg arra szoríttat-hatja, hogy egyes földek, mint megváltható majorságnak ítéltessen, nehézzelt szolgálmányokat maga pénzén legyen kénytelen megváltani.

A birtok feletti ezen bizonytalanság miatt sem egyik, sem másik nem kezelheti gazdaságát oly szorgalommal, s nem is lehet kedve oly industriát fordítani arra, mint tenné akkor, ha egész biztossággal tudhatná, hogy azon birtok jövőben is övé marad.

Ha egy kisebb vagy nagyobb jószág eladódva tétetik, a venni szándékozó azt sem mellőzi megtudakolni, hogy nincs-e urbéri perekkel terhelve az? s bizonyára sokkal csekélyebb árt fog azért adni, vagy talán éppen meg sem veszi, ha előre megtudja, hogy a birtok egy vagy több függőben lévő urbéri perrel terhelve van.

De az annyira kivánatos tagosítások, erdő és legelő elkülönítések, helyes menetét is nem kevéssé akadályozzák az ily kétséges viszonyok. Például minden tagosításnak egyik főczélja az, hogy a földesurak tulajdona az urbérekétől elkülönítessék, hogyan történhessék azonban ezen elkülönítés, ha előre nem tudhatni, hogy melyik darab föld kit illet tulajdonképpen? Lehet valamely birtok jelenleg a földesúr kezén, de visszaitéltethetik a volt jobbágy részére; lehet továbbá egy föld most a zsellér kezén, de a földesúr megyerheti ellene a pert s vele a földet; a mint más részről a zsellér és volt jobbágy is visszanyerhet a földesúr kezén levő földeket, ha az urbéri törvényszék előtt indított per folytán azok megváltható majorsági s illetőleg kárpótlandó urbéri természetűeknek találtnak. Mindezen kétséges esetekben az urbéri bíróság és a mérnök nem tudhatja, hogy hová szakaszsa ki azon kérdés alatti földeket, s melyiknek tagjába ossza be? Megtörténhetik, hogy a mit a földesúr illetősége képpen ennek táblájába számított bele, az később urbéri per útján valamely volt jobbágyhoz vagy zsellérnek ítéltetend tulajdonába; és hasonló történhetik megfordítva is; a minnek kellemetlen eredménye aztán minden esetben nem egyéb mint az, hogy a tagosítás elkülönítő czélja meg lesz hiúsítva.

Még csupán azt említem itt fel, hogy a birtokviszonyok eme zavart állapota a telekkönyvek helyes elkészítését is nem kevéssé fogja megnehezíteni, s sok esetben nagyon nehézzé vagy éppen lehetetlenné fogja tenni azoknak olyképpeni összeállítását, hogy a telekkönyvből mindenkinek jog-szerű összes tulajdona (de ennél sem több, sem kevesebb) teljes biztossággal kilátható legyen.

Kétségtelen tehát, hogy az urbéri viszonyok rendezetlensége mind a földesurakra, mind a földmivelő népre igen kártékonyan hat, akadályozza a gazdaság felvirágozását, csökkenti a földbirtok becsét s nagyon gátolja a hitel emelkedését is, következésképpen már csak az imént jelzett körülmények is eléggé indokolják azon óhajítást, hogy birtokviszonyaink haladéktalanul kitisztáztassanak.

E közóhaj teljesítésére a magas kormány már kiterjesztette figyelmét, mi abból is kitűnik, hogy köztudat szerint rövid időn hazánkban külön urbéri törvényszékek szervezeteinek, s a mint hirtér jár, az urbéri perrendtartás is egyszerűsítetténi fog.

Nem szenved kétséget, hogy ha csak az volna a cél, miképp az urbéri perek gyorsan lejárattassanak, ezt már az által is, hogy a procedura meggyorsítottatik s egy csomó urbéri törvényszékek állíttatnak fel, elérni lehetne. Mivel azonban senki sem tekintheti elégségesnek az urbéri pereknek csupán gyors lejárattását, hanem mindenki, még pedig a legjogosabban megköveteli, hogy azok a gyorsaság mellett kellő alapos-sággal igazságosan is láttassanak el: ennél fogva midőn olyan számos mind a földesuraknak, mind az urbéres néposztálynak anyagi érdekeit mélyen érintő birtokkérdések eldöntéséről van szó, nem lehet elég csak azon módokról gondoskodni, melyekkel az ilynemű ügyek gyors elintézése eszközölhető; hanem gondoskodni kell arról is, hogy az urbéri törvényszékek kellő alapos-ságu igazságos ítéleteket hozhassanak. Vezér-fonallal kell tehát az urbéri törvényszékeknek birniok, hogy biztosan tudhassák, mily ügyben miképpen határozzanak? oly bázist kell számukra kimutatni, melyre minden előfordulható esetben ítéleteiket teljes biztossággal fektethessék. Ily biztos

vezérfonal azonban (mint azt ns Kolozsmegye bizottmányi gyűlésében a mult november 12-én benyújtott e tárgybéli véleményezésemben is tüzete-sen kimutatni igyekeztem) jelenben nem minden esetekre nézve létezik.

Csakha tehát biztos vezérfonalról, biztos bázisról is gondoskodand a magas kormány, csupán akkor lesznek az urbéri ügyek iránti intézkedései kielégítőek, és csak akkor foghatja az urbéri ügyek körüli intézkedéseit hazánk összesége, vagy mindenesetre annak nagy többsége örömmel s halás elismeréssel üdvözölni, mert csak is akkor foghatna a felállíttatni czélzott urbéri törvényszékek az igazságszolgáltatás valódi követelményeinek teljesen megfelelni birni, a nélkül azonban számtalan esetben teljességgel nem.

Köztudat szerint ugyanis eddig az urbéri viszonyokból keletkezett perek eldöntésének majdnem egyedüli bázisul az 1854-ben június 21 kén kibocsátott legmagasb urbéri nyiltparancs szolgált.

De ennek nem egy jelentékeny czikke van aképp formulázva, hogy az a többféle értelmezhető nem zárja ki; vagy ha szinte több czikkelyek szövege tiszta is, de nem terjed ki minden előfordulható esetre; nem mondja meg a nyiltparancs elég világosan, hogy ez, vagy amaz czikk önállólag, vagy a megelőzőt, avagy az utána következő czikkelyekkel összekötöttesben magyarázandó-e? és midőn egy vagy más jogi következményeket némely specialis feltételekhez köt: mellőzi azokat szabatosan körülírni, s ezen feltett criteriumok egyes eseteknél létezésének, vagy hiányának bebizonyítása s meghatározása iránt sok kételyeket hágy fenn.

Hogy miért van ez így, azt én nem tudhatom; de, mert ezt szántszándékos czélat eredmények nem tekintem; annak okát abban kell keresnem, hogy Erdélyben, hol az urbium behozva nem volt, az urbéri viszonyok oly rendezetlen zilált állapotban lévő, nagy nehézségekkel járt egyszerre olyan szabályozványokat alkotni össze, melyek mind a volt földesuraknak, mind a népek anyagi érdekeit figyelembe tartás, semmi oldalról kifogás alá ne jöhessenek, és minden előforduló esetre nézve egyszersmind határozott értelmű utasítást is nyújthassanak.

Akármit lett legyen is ez, annyit azonban mindnyájan — a kiknek bővebb alkalmunk volt az urbéri dolgokkal foglalkozni — tapasztalásból tudunk, hogy a l. m. urbéri nyiltparancs egyes czikkelyei, éppen a fennebb jelzett körülmények miatt (és pedig nem egyszer az illető czikk szövege értelmének elfacsarásával, vagy ha ez nem sikerülhetett, egy egyes czikkelyeknek más, néha semmiképpen össze nem függő czikkelyekkel összekötésével, avagy ha ez sem eléggé segít, akkor a nyiltparancs általános szelleméből kivontnak állított következtetések által) mily mindenféle különböző értelmeben magyaráztattak el.

Éppen ezért mulhatlanul szükségessé vált, hogy az urbéri l. m. nyiltparancs némely kétes fogalmu, vagy elferdített félremagyarázott czikkelyei legfelsőbb helyen szabatos, határozott módon commentáltassanak, vagy pedig, hogy azok helyett a törvényhozás haladéktalanul más tiszta s félremagyarázhatlan szövegl szabályozványokat alkosson, mivel különben az urbéri ügyekbeni döntvények számos esetekben aligha fognak tekintetben a szó valódi értelmében vett igazságszolgáltatásnak.

Hogy az urbéri l. m. nyiltparancs mily tágas tért nyitott a különbözőlépű értelmezésekre, s éppen ezért mily szükségessé tette az illetékes helyről commentatiót: ennek már azon körülmény is elég bizonyítékul szolgál, hogy — miután az competés helyről nem commentáltatott — ezen eredeti szövegében alig két ivre terjedő nyiltparancs egyes emberek általi szabatos magyarázása már is néhány kisebb-nagyobb terjedelmű műben kísértetett meg.

Hogy azonban még tisztábban láthatóvá tegyem az urbéri patens sokféleképpen lett elmagyaráztatását, és ebből folyólag még kézzel foghatóban kimutathassam, hogy az urbéri ügyekbeni igazságszolgáltatás érdekében mennyire szükséges, hogy az urbéri l. m. nyiltparancs valahára immár illetékes helyről commentáltassék, vagy a törvényhozás által kétségtelen értelmű más szabályozványokkal pótolttassék: e czéltól bátorodom egy példáját mutatni fel annak, hogy azon nyiltparancs némely czikkelyi mily sok mindenféle képpen elmagyaráztattak.

E végre tárgyal veszem az urbéri l. m. nyiltparancsnak „a megváltható tartozásokról“ szóló II. dik szakasza 16. dik czikkelyét; tehát éppen azt, mely alapjául szolgál azon számtalan kisebb perek eldöntésének, a mik az Erdélyben egy helyt zselléreknek, más helyt curialistáknak nevezetű szokott majorság telepesek kezén levő majorság földek meg- vagy meg nem válthatása kiállításáról, vagy a szolgálmányosok, vagy a földesurak által indítottak, s a mely czikk alapján tehát száz meg száz ilyen zsellér család jövője, s igen sok földesúr majorság-birtokainak egyes részei felett, kelletik az urbéri bíróságoknak határozniok.

A kérdéskelt 16. cz. szószerint eképp van fogalmazva:

„Oly majorsági földek (az eredeti németben

allodial Gründe), melyeken megtelepítések léteznek, a jelenlegi birtokosoktól (Besitzer) azon esetben, ha ők ezen megtelepítésen kívül, más urbéri telket (Gründe) nem bírnak, s ha a famulus conventionátusok sorába nem tartóznak [ezek bérüket akár készpénzben, természetben járandóságban, valamely ház, lakás vagy föld használatában költötték legyen is ki] többé el nem vétethetnek.“ Az ilyen telteken (Gründe) fekvő tartozások azonban megválthatók, s mind addig, míg a váltás meg nem történik, a birtokosok által (Besitzer) a szerződvényileg megállapított, vagy a divatozó mértékben fizetendőek.“

Lássunk már egy neányat az ezen sorokból kivont értelmezésekből:

Voltak, kik e 16. dik czikkelyt elég világosnak tartották, s azt aképp értelmezték: hogy (miután ezen czikk általánosán szól a majorság földekről, s azoknak a telepítvényes általi kézhezvétele idejét sem szabja meg, hanem minden ilyennek kezére átbocsátott majorság földet azoknál meghagyandóknak s megválthatóknak, a váltás megtörténtéig pedig a tartozmányokat tovább fizetendőeknek mond ki, s kivételt csak azon esetben tesz, ha az illető telepítvényesnek urbéri más telke is van, vagy ha mint conventio cseléd bérben birta volna a majorság-földeket, ezekhez képest: mindennemű, bárhol fekvő majorsági olyan földet, melyek bár mikor is, akár minő szolgálatra vagy taxára, nem pedig conventio cselédi bérbe, oly emberek kezébe adtak át, a kik ugyanazon földesúr majorság földére épült házban telepedtek le, és a kiknek más urbéri földjük nincsen: ezen települők kezén meghagyandók, azoktól többé el nem vétethetnek, hanem ők az azon földekről tartozmányokat (gyalog vagy úkrös napszámokat, vagy az ezek helyett adott taxát) megválthatják, s míg ez meg nem történik, addig tartozásukat a szerződvényileg megállapított vagy divatozó mértékben fizetni kötelesek.

Mások helybenhagyták ugyan a fennebbi értelmezést, de kiegészítették azt azon hozzátétellel, hogy — miután az urbéri nyiltparancs 20. dik czikkelye szerint „időleges kötések, tisztán magánjogi vagy zálog-szerződések a nyiltparancs által érintetlenül hagytak“, s miután ezen 20. dik §, szabványa az egész urbéri nyiltparancsra kiterjed — tehát nemcsak a conventio cselédi bérbe birt majorság-földek vétetnek ki a megválthatók sorából, hanem azok is, melyek időleges kötések, tisztán magánjogi vagy zálog-szerződések mellett voltak által adva.

Ezen imént említett hozzátelet, melyszerint a 16. dik §, a huszadikkal a fennebbi értelemben egészítettetik ki, csak kevesen támadták meg; azonban, a kik e két czikkely együttes értelmezését általánosságban helyeselték is, azok közt is megszűnt a vélemények egyenlősége, mihelyt részletesen kezdték vitatni, hogy tulajdonképpen mit kelljen érteni e kifejezés alatt „időleges kötések és tisztán magánjogi szerződések“?

Némelyek (figyelembe sem véve, hogy maga a 16. dik §, tisztán felteszi azt, hogy a megváltható majorság-földek „szerződvényileg megállapított“ tartozások mellett is bírtak) másnemű valóban időleges kötések s tiszta majorsági szerződésekön kívül, míg mindennemű szóbeli, vagy írásbeli szerződéseket is, a melyek a földesúr és szolgálmányosai között majorság helyeknek, ezen utóbbiak általi átvételek a szolgálat mennyiségére, s az átvételre nézve létrejöttek, kivétel nélkül mind időleges kötéseknek s egyszersmind tisztán magánjogi szerződéseknek szerettek tekinteni, akképpen argumentálván, hogy azok azért időleges kötések, mert a földesúr soha sem mondta azt, hogy örökre átengedi majorság helyét a szolgálmányosoknak, s mivel, ha örökösen adta volna át, akkor nem lett volna joga, hogyha mást akart költöztetni a telkebe, hát felmondhassa félevesi hirtétel mellett, s másnak engedje át, már pedig e joga országszerte minden földes úrnak megvolt, tehát minden szerződés szolgálmányos és a földesúr között ideiglenes kötéseknek tekintendő, és tekintendő ezenkívül tisztán magánjogi szerződésnek is, még pedig azon okból, mert mindkét szerződő fél magán ember, és mert a szerződésnek semmi köze sem volt a — jus publicumhoz.

A legtöbben azonban időleges kötés s tisztán magánjogi szerződés alatt értették a conventionátus cseléd bér szerződvényeket és a haszonbéri kölveleket; értették továbbá az örökös vásári, egy a csere- és zálog-szerződvényeket vagy pedig ezek közül csak egyiket, vagy másikat.

Megtámadták ellenben azon fennebbi argumentatiót, mely szerint azon szokásos szó- vagy írásbeli egyezmények, melyek valahányszor a földesúr majorsági (sőt colonialis) földeket is szolgálatra vagy taxára átengedtek, mindannyiszor kötetni szoktak, olyan időleges kötéseknek vagy tisztán magánjogi szerződéseknek tekinthetnének, melyek kötetése egyszersmind a majorság birtok-megválthatóságát megakadályozná; mivel ha azon argumentatio helyes volna, akkor (dacára a 16. §-ban kimondott megváltási jognak, és dacára annak, hogy a 16. dik czikkben magában fel van említve, hogy a megváltható tartozványok

„szerződésileg megállapított“ feltételek mellett is (tételnek) kivétel nélkül minden zsellérnek vissza kellene bocsátani a kezén levő majorság-földeket.

Mihelyt a földesúr beperelné, azonnal kurtán lefolyna a pere; mert per esetén csak azt kellene megkérdeni a majorság helyreileptényestől, hogy igaz-e, hogy a mikor a majorság-földeket legelőbb kezére vette, szóbeileg vagy írás mellett szerződött a földesúrral? erre aztán soha sem felelhetné egyebet, mint azt, hogy „igaz“ ezen nyilatkozat folytán az időleges kötés, s tisztán magán-jogi szerződésnek fennebbi argumentatio szerintes próbája rögtön meg volna állapítva s csak az volna még hátra, hogy írja meg a kitelekbőlítési ítéletet. Éppen úgy ha a bíró annak bebizonyítását, miszerint a majorság-telepest ha akarta a földesúr, kitehette telkéből, az időleges kötés vagy a visszavehetés világos fenn lett tartása bizonyítékul elfogadhatná, akkor is jay volna minden majorság-helyre megtelepült zselléreknek, mert ez esetben is a processus csak annyiból állana, hogy a tárgyaló bíró megkérdésnek töle, hogy való-e, miképp a földesúrnak jogában állott — ha szolgálatukkal nem volt megelégedve — sz. Mihálykor meginteni, hogy sz. Györgykor a földeket visszabocsássák? és mivel erre csak igennel felelhetnének, vagy ha szintén tagadólag válaszolnának is, a falu összes népe stante pede meghűtölné azon köztudomásu dologra, hogy Erdélyben országszerite mindenütt úgy a földesuraknak, mint e szolgálmányosoknak féltévi hirtétel mellett a földeket felmondani szabad volt, tehát azonnal kész volna a próba, s minden további tárgyalgatás mellőzésével rögtön kimondhatná a bíróság, hogy a majorság-földek nem lévén megválthatók, azokat bocsássák vissza.

Ily alapon aztán szörnyű rövidde tételnek ugyan az eljárás, azonban az is igaz, hogy az egész Erdélyben egyetlen egy majorságtelepes sem tarthatná meg kezén a majorság-földeket; ha csak a földesúr neki ajándékba oda nem adná azokat, vagy csupa könyörületből tovább is kezükön nem hagyná.

Eképp aztán meg sem volna fogható, hogy miéri is irták az 16-ik cikkelyt, midőn az iménti argumentatio helyessége esetében egy majorság-föld sem lehetne többé megváltható tárgya? Huszen így a 16-ik § ban csak annak kinyilatkoztatása volna helyén, hogy minden majorság-telepes a kezén levő majorság-földeket visszabocsátani köteles. Már pedig hogy az urbíri nyilatparancs készítésekor a 16-ik cikkelyt nem olyan szándékkal csinálták, hogy minden majorság-telepes családot hajlék nélküli földönfutó proletárrá tegyenek: ez azon cikknek egész szövegéből kitűnik, s leginkább kiviláglik annak ama határozmányából, mely szerint az oly curialistáknak, kiknek még más urbíri telkük is van, nem ad jogot a majorság-földek megválthatására (mivel ők ezek elvételével sem maradnak életmód nélkül) míg azokat, kiknek urbíri földjeik nincsenek (a kiknek tehát ha a majorság-földek kezükről elvételének, egy talpalatnyi birtokuk sem maradna) az illető cikkben kijelölt feltételek mellett a majorság-földek megválthatás jogában részessé teszi.

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny“ után.)

Magyar országos pénzügyminiszterem előterjesztése folytán a saját használatra dohánytermelésre, illetőleg kiszolgáltatásra nézve mult évi április hó 30-án kelt elhatározásom kapcsában, s a törvényhozás további intézkedésének fenntartása mellett, folyó 1868-ik évre rendelem, a mint következik:

1. A saját használatára dohány-termelés csak házi-kertekben összefüggő földtérén engedtetik meg, mely szabályos négszög alakban, azaz: akkép kibasítandó, hogy a hossza a hosszához, és a szélessége a szélességéhez egyenlő, és párhuzamos legyen. Ezen mérték az engedélyérti bejelentésben kijelendő, és a jövedéki felügyelet czéljából az engedélybe beiktatandó.

2. A saját használatra dohány-termelési engedélyre csak oly személyek tarthatnak igényt, kik a) a köztörvény rendelkezése szerint terhes szerződést köthetnek:

b) sem dugarusság miatt el nem ítéltettek, sem jövedéki áthágás folytán, az illetékes jövedéki törvényszékek által a dohány-termesztéstől ki nem zártak; azonkívül igazolják, hogy házikertet tulajdoni joggal, vagy egyházi javadalmaik s köz- vagy községi hivatalaik után bírnak.

3. A saját használatra termelt dohány csak az engedélyezett termelő, s az azzal közös háztartásban élő férfi családtagjai által a magyar korona országában, és egyedül pipadobánykép használható fel.

4. A saját használatra dohány termelésre az engedély, a jelentkező személyére, 20 □ ölnél sem kisebb, sem nagyobb területre nem adatik meg. Szabadságában állandóan azonban a jelentkezőnek azonkívül minden egyes, a 3 ik pont szerint jogosított s a 16-dik évet túlhaladott férfi családtagja számára 10 □ ölnyi további területet igénybe venni; az összes terület azonban 70 □ ölet túl nem haladhat.

Azon családtagok nevei, kik számára a szabályszeriten engedélyezhető 10 □ ölet igénybe véte-

tik, a bejelentésben kiteendők, s az engedélyben felveendőek.

5. A ki saját használatra dohánytermelésre engedélyt nyer, köteles az egy forintra kiszabott felügyeleti illetéket kivül, fogyasztási illetéket is fizetni, mely minden engedélyezett □ ölet után husz krajczárban állapítatik meg.

6. Azon egyének, kik nyert engedély mellett a jövedék számára, vagy külkereskedésre termelnek dohányt, saját használatra dohánytermelésre engedélyt nem nyerhetnek ugyan, s ezenül is a jövedék számára leendő átadás kötelezettségével termelt dohányukat a jövedék raktáiraiba beszállítani, illetőleg a külkereskedésre kiállított terményt hiány nélkül beraktározni kötelesek.

Bejelentéskre azonban, és pedig a kincstár részérei kötelesek az illető beváltó bizottságok által, a külföldre termelőknél pedig az illetékes pénzügyi felügyelőség által, saját termésükből, az engedélyezett termelő, s vele közös háztartásban élő, a 16 ik évet túlhaladott férfi családtagjai, ugy minden egyes feles kértésük részére fejenként tizenkét font közönséges pipadobány, mely nehéz dobányfajoknál az első közönséges osztály, kerti leveleknél pedig a második osztály mineműségét felfel nem haladhatja, fontonként azonnal leteendő husz krajczárba kiszabott fogyasztási illeték mellett meghagyatni, s erről a fedezéskre szükséges okmány kiadatni fog.

Az e szerint átengedett dohány csak az igazolási okmányban megnevezett személyek által a magyar korona országában, s csak mint pipadobány használható fel, s azt más személyeknek átengedni tilos.

7. A saját használatra dohány-termelésre való bejelentések folyó 1868-dik évi február hó végéig a községi előjáróságánál írásban benyújtandók, vagy szóval teendőek.

8. A községi előjárók kötelesek a náluk írásban vagy szóval tett bejelentéseket egy jegyzékbe felvenni, s ezen jegyzékben a házi-kertek birtoklása és a jegyzékben megnevezett családtagok iránti kitelekek valóságát bizonyítani, a felügyeleti és fogyasztási illetéket beszédni, s azt, az érintett jegyzék kísérelében, az illetékes pénzügyi felügyelőségnek beiktatni. Kötelesek továbbá a felett örködni, hogy az engedélyezett nagyobb terű dohánynyal be ne illettessék, s az előforduló tilalom-ellenes termelést azonnal az illetékes pénzügyi felügyelőségnek bejelenteni. Ha pedig ezt tenni elmulasztanak, pénzbeli bírság alá esnek, mely a 3-ik pontban meghatározott fogyasztási illeték kétszeresével, t. i. negyven krajczárban minden, engedély nélkül, vagy engedélyen felül beiktatott □ ölet után szabatik meg. Kelt Bécsben, 1868. évi január 1-jén.

Ferencz József, s. k.

Lónyai Menyhért, s. k.,
magy. kir. pénzügyminiszter.

Pénzügyminiszteri rendelet

Magyar- és Erdélyország összes hatóságaihoz.

Hogy Ő császári s Apostoli királyi felségének a saját használatra dohány-termelés tekintetében mult 1867-ik évi április hó 30-án kelt legkegyelmesebb elhatározmányja kedvezményeiben minél számobanban s a szegényebb sorsu földbirtokosok is részesülhessenek, ezírást Ő cs. és Apostoli kir. Felségéhez intézett hódolatelljes előterjesztésében — az engedélyezendő tér minimumának kisebbre leendő megszabását, és az engedélyi illetékek mérséklését hoztam javaslatba.

Ő cs. és Apostoli kir. Felsége ebbeli hódolatelljes javaslatomnak f. évi január 1-jén kelt, s fentebb olvasható legfelsőbb határozványában legkegyelmesebben helyt adván, — felhívom az ország összes hatóságait, miszerint azt minél gyorsabban a község tudomására hozzák, s a mennyiben abban a községi előjárók számára bizonyos kötelezettségek kimondatnak, aziránt intézkedjenek, hogy a nevezett községi előjárók ezen kötelezettségekre figyelmeztessenek, s azoknak teljesítésére köteleztessenek.

Budán, 1868. január 8-án.

Lónyai Menyhért, s. k.,
pénzügyminiszter.

Ausztria.

Bécs, január 13. Az új „Presse“ mai estilapjában, az új miniszteriumnak első törvényhozái actusát hozza nyilvánosságra. Ez egy rendeletből áll, mely szerint valamennyi államhivatalnok köteles az alkotmányhozi hűsre megesküdni, ugy szintén ily értelemben fog a hivatalos eskü módosítottatni; továbbá ehhez van kapcsolva egy másik rendelet, melynek értelmében minden legfelsőbb helyről tett intézkedésnek egyik vagy másik miniszter által ellen kell jegyeztetnie; végre egy kibocsátvány, mely egy a zsidóknak Galiciában való birtokszerezési jogát korlátozó eddig érvényben volt rendeletet felüggeszt. Az új „Fremdenblatt“ ma reggeli száma ugy hallja, hogy a hadügyminiszteriumban a hadsereg létszámának tetemes leszállításán dolgoznak, e czélból minden előléptetés megszüntetetik egész az 1870-iki évig s ugyanezért a hadseregi főkörmányzóságnak eltöröltetése is közelebből várható, ugy szintén előreláthatólag számosan fognak a tábornoki karból nyugalmaztatni.

KÜLFÖLD.

KELETI DOLGOK. A montenegróiak konsztantinápolyi tudósítások szerint következő feltételeket szabtak: 1) A hercegovinai tengerpart bizonyos része; valamint az adriai tengeren egy kikötő átengedése. 2) Lerombolása azon sáncoknak, melyeket a törökök a montenegrói határon még bírnak. — A Porta hir szerint el van határozva ezen követelések teljesítését megtagadni, de a montenegróiak Franciaország tanácsára nem akarnak a kikötőről lemondani.

A „La Presse“ hírként hallja, hogy Törökország a hatalmasságokhoz intézendő terjedelmes előterjesztésen dolgozik, melyben a keresztény lakók irányában viszonyt fogja körülmenyesen fejtegetni, és a mely egyszerűségi igazolás lesz az Olaszország által ellene e tekintetben emelt összes vádak visszautasítására.

„Globe“ párisi levelezője állítolag oly tényről értesült, a mely bebizonyítani látszik, hogy Oroszország komolyan akar valami gonoszat kezdeni. Hamburgból és Antwerpenből azt jelentették, miszerint jelentékeny számú fegyverek szállítottak el onnan szintleg különböző külföldi kikötőkbe, — valósággal azonban Szerbiának szánvák; Belgiumnak készítették, s áruk orosz utalványokkal fizetett ki. Ezen vásárlások, és a Szerbiában legközelebb észlelt nyugtalanítási kísérletek Törökország ellenében; összefüggést gyaníttatnak, melyet orosz befolyásnak tulajdonítanak.

OROSZORSZÁG. Az eddig fenállt porosz-orosz szoros barátság egén egy borus felhő tűnt fel. Mig t. i. e két hatalon érdeki a külügyekben találkoznak, a keleti tenger tartományában azok összeütözköznek. Löwe képviselő a porosz képviselőházban e tartományok németisége érdekében szólalván fel legközelebb, a „Mosk. Wied“ következő megjegyzéssel kíséri ennek szavait: „Löwe tudor fellépésében egy nagy veszély csirája van elvetve, mely Oroszország jövőjét fenyegeti. A porosz fősőbbőség eszméje a németek fölött nagyobb horderővel bír, mint sem hinnök. Bizonyosságul szolgálhat az összes német napisajtó, mely Oroszország elleni támadásaiban oly egyhangulag szólal fel, sőt még Bismarck közlönye is vesz föl a keleti tengeri tartományokból ily rágalmak leveleket; bizonyosságul szolgálhat továbbá az, hogy Bismarckot kivül egy képviselő sem merészelt védelmünkre szót emelni és a tény állását tisztán előadni.

De hát annyira jutottunk, hogy egy oly állam mint Poroszország, mely még nem rég a mi diadalkoszorúhoz volt lánczolva, bátorokodhat nekünk tanácsokat adni és a mi bellügyeinkbe avatkozni? Az államegység törekvésünk czélja, a nemzetiséget sérthetetlen hagyjuk, amár ki kell jelentenünk, hogy a mi fogalmaink szerint államegység és nemzetiség teljesen egyértelmű. Reméljük, hogy az orosz kormány Löwe fellépésétől határozottabban fogja meg politikájában kitűzött czélját követni, és nem fog előbb nyugodni, míg az államegységet nem valósítja. Más részről a kormánynak éber szemmel kell követnie Poroszország terjeszkedését és az abból reánk eredő veszélyt, és nem szabad megengednie, hogy Poroszország valamely szerzemény által határáit kiterjessze, mert büszkesége és birvágya az által csak újabb tápot nyernének. — Azon tapasztalás, melyet a don és trouli hadjáratból merítettünk, melyeket megakadályozhattunk volna, vagy melyekért legalább területi kárpótlást kellett volna követelnünk, tanulság lehet a jövőre. Beavatkozzunk-e mi Poroszország tetteibe, vagy vizsgáljuk-e eljárását Pozennek? — Pedig nem szabad kifejezetenünk, hogy ott szlávok laknak, melyeket Poroszország kivételtetett nemzetiségükből. Ideje, hogy végtelenség a kelet felé való törekvésnek. Ha az orosz kormány ezt elmulasztja, az államegység meg fog hiúsulni. Hasonlóképp nyilatkozik a „Golos“, mely a miniszteriumból sugalmaztatik.

FRANCIAORSZÁG. A „France“ értesülése szerint, a porosz király és Napoleon császár közt az újév alkalmával barátságos levelezésre folyt. Ezen udvariassági ténynél az első lépést a porosz király tette volna, kinek irata oly kifejezésekkel van tele, melyek alkalmasak helyreállítani a jó egyetértést a nagyfontosságú függő kérdések felett ez országok uralkodói közt.

Ugyancsak e lap „Pápaság és Olaszország“ czim alatt megjelenő röpiratról szólván, azt mint rendkívüli érdeklő bíró mutatja be, mint a mely olyan egyéniségtől származik, kinek ítélete már azon helyzetnél fogva is, melyen áll, s azon functionál fogva, melyet gyakorolt, annak nagy tekintélyt kölcsönöz.

Türr tábornok tollából Párisban egy röpirat jelent meg, mely, mint a „Jonrn. d. Debats“ írja, méltó a politikuskok figyelmére. Azon nemzeteh szó, mely hosszas és békés ellentállással jogai elismerését kivívta; a tábornok bárkinél jobban tudja, minő vágyai, félelmei, reményei vannak az osztrák császár s a szultánok sceptrumai által álló népeknek, melyek fele Oroszország ígéretei felé fordul, s ezzel az európai diplomatiának közel jövőben komolyan számolni kell. Szemben a panszlavizmus arcátlan kísérleteivel, az ottomán birodalom keresztény népeivel, a szükségkel, hogy Ausztria reconstituálja magát, az lszigeteltséggel, melybe az utolsó európai események Franciaor-

szágot bonyolíták: a tábornok szabadelvtű és termékeny politikában látódyt, mely komolyan támogatná a nemzetiségi elvet ugy, mint azt a francia kormány 1859-ben proclamálta.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ő Felsége következő legfelsőbb kéziratokat méltóztatott kiadni: Kedves gróf Andrassy! Miután az 1867: XII. törvényczikk alapján mind a magyarországytűlés részéről, mind a monarchia többi országaira nézve a birodalmi tanács részéről a delegatiókba való választások megtörténtek, ennélfogva a delegatiókat alkotmányserü működésüknek a hatáskörükhöz utalt közöslgyek tekintetében leendő megkezdése végett 1868. január hó 19-ére Bécsbe egybehivandónak találom; s mivel jelenleg a magyar országgyűlés nem ülész, — önt bizom meg, hogy a magyar delegatio megválasztott tagjainak meghívása végett kellőleg intézkedjék, a midőn is megjegyzem, hogy egyuttal közöslgyi miniszteriumomat alkotmányserü előterjesztvényeinek bemutatására utasítottam. Bécs, 1868. január hó 11-kén. Ferencz József, s. k.

Kedves báró Beust! Az 1867-iki XII. magyar törvényczikknek s a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat s országokat illető 1867. december 21-iki törvénynek alapján, másolatban mellékelte kézirataimmal a delegatiókat Bécsbe, és pedig az ön ajánlatára 1868. jan. 19-ére összehivandónak találom, és felhívom önt, az illető előterjesztések elkészítésére megtenni a szükségeseket. Bécs, 1868. január 11-én. Ferencz József, s. k.

Kedves herceg Auersperg! Miután a birodalmi tanács mindkét háza végrehajtá az 1867: decz. 21-iki törvény alapján a választást a delegatiókba, s miután az illető választásokat a magyar országgyűlés is bevégezte, ennélfogva a delegatiókat alkotmányserü működésüknek a hatáskörükhöz utalt közöslgyek tekiütetésben leendő megkezdése végett 1868. jan. 19-ére Bécsbe egybehivandónak találom. Miután jelenleg a birodalmi tanács nem ül együtt, megbizom önt, hogy a delegatio tagjainak összehívására megtegye a kellő intézkedéseket, s egyuttal a közöslgyek miniszteriumát az alkotmányserü előterjesztések elkészítésére utasítottam. — Bécs, 1868. jan. 11-én. Ferencz József, s. k.

* A kolozsvári szabadelvtű jobboldali párt felhívását, mit mai számunk elején közlünk, ajánljuk polgártársaink figyelmébe. Egyszerű, őszinte, komoly szöveget, s önállóan gondolkozó polgártársainkhoz intézve, kik gyakorlati s nem ábrándos szempontból szokták felfogni a dolgokat, kivált az olyan dolgokat, melyek a haza s e város érdekeit, előmenetelét s boldogságát illetik.

— Tegnapelőtt temették el az országosan tisztelt honleányt, a szegények jöltevéjét, báró Radák Istvánnét. Temetésén reppant számmal jelentek meg a résztvevők, s Kolozsvár nem sokszor látott hasonló gyászmenetet, melyet a kocsik végigláthatatlan sora zárt be, oly formán, hogy míg a menet eleje a temető kapuján behaladt, addig az utolsó koci alig kanyarult ki magyar utcából. — A boldogult végrendeletében, ha bárhol is halna meg, ev. ref. püspök Nagy Pétert bízta meg a gyászszertáriás elvégzésével, ki a kegyes szellemhez, mint magához méltó beszédet tartott, megható szavakban esetelven a már jobb bazába költözött számtalan jöteleményeit, s különösen honleányi buzgalmát, melyet akkor tanusított legfényesebben, midőn a honszertet legszigorubbán büntetve, s hazánknek legtöbb földönfutója volt. — Béke a derek honleány poraira!

— Andrassy Gyula gróf miniszterelnököt a török szultán az ozmani renddel tüntette ki, mi a legfőbb török rendjel.

— A magyar vasuti kölcsön elvállalására, bécsi lapok szerint, a párisi societe generale, egyestilve két más pénzütezzettel késznek nyilatkozott.

— Mint Zagrabból távirják, Subotic az e hó 16-diki ülésen törvényellenesnek nyilatkozta az országgyűlést, s tiltakozást nyújtván be, 12 elvtársával a termet elhagyta, másnap a várost is elhagyandó levén.

— Említettük, hogy Brassó városa báró Beustot, gróf Andrassy Gyulát és Deák Ferenczet diszpolgárával választotta. Ujabbán közli a brassói lap a megválasztottaknak a városhoz intézett távsürgönyeit, melyekben a megtiszteltetés feletti köszönetüket fejezik ki.

— Figyelmeztetés a postakezelő urakhoz. Panaszra panaszon, hogy némely postaállomásokon a hírlapok s névszerint a „K. Közlöny“ példányainak kiszolgáltatása körül mind a postatörvényekkel, mind a méltányossággal ellenkező mód gyakoroltatik. A példányok felbontatnak, s csak mintán illetéktelen kezekben átkörutat tetek, nagy-későre, összeroncsolva s piszkolva jutnak az előfizetőhöz vagy éppen el sem jutnak. Több ily visszaélések miatt panaszt emelő levelet vetünk a közelebbi napokban is, s különösen két postaállomás, az honnan e tekintetben a sárelmek komolyan nyilvánulnak. Ezennel kijelentjük, hogy hasonló esetek ismétlődésével kénytelenek leszünk a kir. postagazgatósághoz jelenteni be a panaszokat. — A „K. Közlöny“ kiadó-hivatala.

— Szász-Régenből borzasztó esetet regisztrálnak. Egy öt éves fűcskát az utcán egy

disznó megtámadott, gyomrát kihalította s az ut-
czán végig vonszolta, mire a gyermek szörnyet halt.

* A „Pester Lloyd“ nak ez évi folyamá-
ból még egy számát meg kaptuk, holott el lapra,
mely még a pesti lapokkal sem fogad el cserevi-
szonyt, előfizettünk. Több figyelmet kértünk.

— A z Erdélyországgal határos Moldva-
fejedelemségekben a keleti marhavész
tökéletesen megszűnt, a nagyobb szarvasmarhák
behajtására nézve az ojtói vesztelő intézetnél
fennállott tilalom megszüntetett, és az ily mar-
háknak behajtása 20 napi vesztelési határidő meg-
tartása mellett ismét megengedett.

— A mrosszédi és maros-vásárhelyi
honvéd-egylet a buda-pesti központi honvéd-egylet
által szervezett alapon a honvéd téli iskolázás meg-
kezdését tűzvé ki; ezennel felkéri e nemes város
és szék területén lakó ifjúságot, kik a honvéd téli
iskolázást gyakorolni óhajtanak, magokat előzői
titkár Janosó Tamás úrnál folyó év február hó
15 dik napjáig bejegyeztetni méltóztatnak. Maros-
Vásárhelytől, január 10 kén, 1868. Egylet elnöke
Szabó János, honvéd őrnagy.

— Pestről írja „Egy Zsidó“: „Az izraeli-
tők“ pesti templomában magasztos ünnepeknél volt-
unk tegnap részesei. Az egyenjogúság örömlane-
pét állított ott, megható isteni tisztelettel. Nagy áhi-
tatos közönség jelent meg a keleti fényes paza-
rul elárasztott imaházban, mely soha ennél nagyobb-
szerű ünnepeknél még nem szolgált helyiséggül, s
keresztények és zsidók figyeltek dr. Kohn ur emel-
kedett magyar szóoklatára. Különös lelkesedést
idezték elő a szóoklatot következő tételre: „Ezentul
kell, hogy a mi érdekeink magyar érdekek legye-
nek; a tudomány terén a mi szellemünk a magyar
szellemmel találkozzék; az ipar és kereskedés ter-
rén a mi verejtékünk a magyaréval összefolyjon
és a mi érzeteink csupán magyar érzetek legyenek,
ha pedig kell, a magyarral együtt folyjon vértük
is.“ Vajha ne lenne mulékony az e szavak előidézte
benyomás! Egyestüljünk érdekekben, érzelmeinkben
mielőbb, minél szorosabb kötelekkel mindnyájan
keresztények és zsidók, és egyesülve törekedjünk
a legszentebb közös cél: a közös haza boldogítása
felé. Egy zsidó.

— Az öt reform. püspökség küldöttei
Pesten, a múlt hóban, 5 nap folytán tanács-
koztak arról, miként nyilvánítsa a reformata egy-
ház az iskolai és vallási ügyekre vonatkozó kívá-
natait és véleményét, mielőtt azok a törvényhozás
elő kerülne. Elhatározottak: 1) Hogy ne min-
den vallásfelekezetről külön, hanem általános vallási

törvény készíttessék. 2) Hogy a vallás egyesek
kiváltságainak alapját ne képezhesse. 3) Hogy az
1848. XX. törvények helyben kimondott jogegyen-
lőség minden felekezetre kiterjesztessék. 4) Hogy
az egyházat az állam ellenében az önkormányzat
illeti, s hogy az állam egyedül a felügyelet- és
gyámoltásra van hivatva. A vallásváltoztatás, ve-
gyes házasság és elválási perekre nézve szabadelvű
végzéseket hoztattak. Az iskola ügy s annak az állam
által segélyeztetése felett a rövid időn ismét meg-
nyitandó tanácskozásokban fognak határozni. —
Erdély részéről jelen voltak ft. Nagy Péter püspök,
gr. Teleki Domokos, Bethlen János, b. Kemény
István, Zeyk Károly, Takács János, Ocsvai Fe-
rencz.

Nemzeti színház. Január 12 kén „Orpheus
az alvilágban“, operette, csinos előadásal.

Január 13 kán „Természet és műveltség“, vig-
játék 4 felvonásban. Az elnemet-francziásodott fő-
úri nő neveléséig oldalait eléggé feltünteté V. K.
Alfonsa, hanem a magas körök finomságából mit
sem észleltünk. Pappné Szabó Pepi helyenként jól
fogta fel a természet gyermekét, többször azonban
egészen ellínt a naiv kis leány, s csak is az egy-
szeri, a durezás maradt meg. Berceszényi nagy ha-
ladásának ez este is szép jelét adta, s Albisi sze-
repének, szokás szerint, most is megfelelt; Radecky
Irma azonban erős bizonyítékát adta, hogy mai
szerepe tehetőségén felül áll; Ujfalusinak pedig az
a buszár sehogy sem sikerült, hanem igen a hely-
lyett a cigány, mit aligba elérni akart; hogy meg
sem közelítette, a mit kellett volna, azt talán saját
maga is érezte.

Január 14 kén „A bűvös vadász“ tüneményeit
megbámulni roppant közönség sietett; min szorgal-
mas festőnk Beeczkói, mint jutalmazott, ürtült legim-
kább, s valóban, ha a Priell kezében lévő a Gazda-
got illető szerep, az előadás némi kívánni valót
bagyott is fenn, az „ördögök szekerzése“ oly meg-
lepően sikerült, hogy hasonlóra alig emlékeztünk.

Január 15 kén a másnapi bál miatt szünet.
Január 16 kán „Álarcos bál“, mely ha a ta-
valyainknál, mint még újdonságoknál, valamivel több
mozoghatási tért is engedett, élénkségekben azokkal
versenyzett, mit bizonyít azon körülmény is, hogy
a mulatók sorában csak éjfél utáni 2 óra tájt le-
hettél észrevenni némi ritkulást. A páholyok most
is le voltak foglalva. Hasonló sikert jöszünk, ha nem
fényesebbet, a második bálnak is; midőn reméljük
a zene és étterem szempontjából sok kívánni valót
hagyni fenn, mint jelenleg.

Január 17 kén szünet.

KÖZGAZDASÁG.

Honnét van az, hogy sok gazdának csak vesz-
teséget hoz nyereség helyett birtoka?

E kérdésre, miként azt a „Schl. L. Z.“ írja,
egy angol gazda következőleg választott. — Én azt
fogom megkísérteni megmutatni, hogy miért áll
nálam éppen ellenkezőleg a dolog, miért vagyok
én képes 40 sh. (20 frt) holdankénti bért fizetni,
s azonkívül még holdanként 30 sh. (15 frt) jöve-
delmet saját zsebbebe gazdálkodom. Ezen a vidé-
ken, hol én gazdálkodom az oly földnek, melyet
én is bírok, a bérlet, e 23—28 sh. között változik.
Az én véleményem szerint igen kevésbé tartozik
az a dogra valjon a bér — valamivel több e vagy
kevesebb, mivel ezen különbség a bérlet se gaz-
daggá sem szegénygyé nem teszi, noha elismer-
em, hogy a bérletet lehetőleg alányomni a bér-
nek érdekében van. A veszteségnek oka legelső
sorban az, hogy az aratás csekély és így az a
reáfordított költséget ki nem fizeti. Bizonyos köl-
tségeket se kevesbiteni se elhárítani nem lehet,
legyen az aratás bármily rossz is, ilyen a bér, az
adó, a szabványok, a piacraszállítási bér, a gépek
használatáé és az igás állatokra való kiadás — va-
lamint a kézmunkásokra való kiadás is, s végre meg
a bérőnek is csak élni s ruházkodni is kell.
Tehát ha csekély, rossz az aratás évről évre reá-
fizet, s végre itt áll, mint tönkre ment ember.
Tehát az egyszerű mód e szomorú állapottól meg-
menekedni gazdag aratások előállításából áll — de
hogyan lehet azt elérni. Csak a trágyaszaporítás
és alagosövezés által — s továbbá szorgalmas és
mélyebb művelés által. Több trágyát ismét szerin-
tem csak nagyobb állattartás által lehet gazdásá-
ságnak előállítani, és ezen állatoknak oly takar-
mányzerekekkel takarmányozása által, melyek nem
a gazdaságban termettek, vagy is ne ijedjen meg
a gazda attól, ha takarmányához még venni kell is
a piacról valamit. De mit tegyen az, kinek nincs
pénze e kiadás fedezésére — mondja talán ez vagy
amaz gazda? erre csak azt felelem — hogy az
hagyjon fel a gazdálkodással, vagy béreljen kisebb
birtokot — és ime elértünk a kérdés végleges meg-
fejtéséhez. Az én forgó és állítókéim holdankint
15 font sterl. (150 frt) teszen. Mig szomszédaimé
alig annak 1/3 részét, s e tőkéből nálam holdankint
6 font st. (60 frt) haszonállatokban fekszik, melyek
mind jól tartva és jó hűsben vannak. Röviden ki-
fejezve én 3 szor annyi trágyát csinállok, mint pe-
dig kinek haszonmarháiban holdankint csak 2 font
st. (20 frt) fekszik. Hanem még az emberek közül
igen kevesen vannak, kik ezt belátják, még min-
dig sokkal nagyobb birtokon akarnak gazdálkodni

semmint a mennyire tőkéjük elég. Hogyan akarnak
azután az ily gazdaságok azokkal versenyezni,
melyekben holdankint s évenként már 25 év óta
4 font st. (40 frt) lett évenként kiadva piaci tak-
armányért. És most felsorolom, miként volt nálam
legközelebbi leltározás alkalmával feloszolva a fen-
tebbi tőke.

	Holdankint
Haszonállatokban	6 font sterling = 60 frt
Igásállat	1 „ „ = 10 „
Trágyában	2 „ 10 schil. = 25 „
Gépek és eszközök	2 „ 10 „ = 25 „
Széna és gabnakszlet.	3 „ sterling = 30 „

Összesen: 15 font sterling = 150 frt
S noha jól megyen e tőke mellett gazdasá-
gom mégis annak 18 font st. holdankénti fölemel-
ését szükségesnek látom.

Hazánkban csak 1/10 részét látók is általában
a gazdaságokban a fentebbi tőkének befektetve,
már azt is igen örvedetes haladásként jeltelhetők
meg, de biz nálunk még a legtöbb gazdaságban
alig beszélhetünk feljebb pár forintnál. S ime ez
az angol, Angliából fejtette meg, miért hanyatlak a
mi gazdaságunk is. (G. L.)

Gabonaár Kolozsvárt Jan. 16-kán 1868.

(Alsó a. mérő, középpár.)
Tisztabúza 4 frt 20 kr. Elegybúza 3 frt —
kr. Rozs 2 frt 60 kr. Árpa 2 frt 20 kr. Zab 1 frt
40 kr. Török búza 2 frt 10 kr. Pityóka — frt 90 kr.
Marhabús fontja belváros 17, külvárosban 16 kr.

— B. Hunyad piaci árjegyzéke jan.
14-én 1868. a következő: ausztriai mérő. Tiszta
búza első rendű 4 frt 20 kr., második rendű 4 frt
10 kr.; elegybúza első rendű 3 frt 50 kr., másod
rendű 3 frt 20 kr.; rozs első rendű 2 frt 90 kr., másod
rendű 2 frt 60 kr.; harmadrendű v. rozsa 2 frt
40 kr.; árpa 1 frt 70 kr.; tengeri első rendű 2 frt
50 kr., másod rendű 2 frt 30 kr.; zab első rendű
1 frt 45 kr., másod rendű 1 frt 30 kr.; alakor 1
frt 25 kr.; paszuly 4 frt 50 kr.; lencse 4 frt 50
kr.; borsó 4 frt 50 kr.; marhabús fontja 14 kr.;
sertésbús 20 kr.; ó-szalonna 48 kr. új szalonna 40
kr.; egy kupa hájszír 1 frt 20 kr.; hájszír piaci
1 frt 5 kr.; egy iteze ó-bór 20 kr., új-bór 12 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Jan. 16-kán: 5% Metaliques 100 frt 56.55.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 65.15. Kamat 57.60.
1860. Kölcsön 83.10. Bankrészevény 683.—. Hitel-
intézeti részvény 200 frt 185.—. London 10 ft st.
100 frt 23 1/2, kr 120.55. Ezüst 118.75. Cs. királyi
arany 5.74 1/10.

Január 13-án: Földterhemenesi kötvény Ma-
gyarországi 70.—. Erdélyi 63.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(16) 1868. (1—*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA
mely a párisi műkiállításán arany-éremet nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécében, és egye-
dül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati
utmutatásokkal árulhatók, melyek szóról szórán az enyim
szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-
aláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeokről
ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lé-
vén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óva-
sul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, mi-
szent az ilyenű szereknek megkülönböztetése végett, az általam készített Seid-
litz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hiva-
talan őrizmény alatti saját véd-iparjeggyemmel van ellátva.

Ara egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.
Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyított gyógyhatásuknál fogva minden
eddigelő ismert házi gyógyszerék közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A csé-
szári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes
bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött düglülés, emésztetlenség és gyomorégés, to-
vábbá görcsök, vesebetegység, idegbaj, szívdobogás, ideges fájás, vértörődés, köz-
vényyszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetéi-
ben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartalmasabb gyógyszeredményt vittek ki
Ezen, már nagy csomagga nőti levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szen-
vedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot használtak használták
ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan vissza-
nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők,
kézművesek, műészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszeré-
szek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kik
nél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő, és a kik
csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: Binder K. (ezelőtt Ritter) gyógyszerárban belső monostorutczában
a városi Redoute során; továbbá **Wolf J.** gyógyszerárban:

Valamint Beszterczen: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsen:
Krémér Sámuel. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelytől: Jeney Károly.
Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek Nagy-Károlyban: Schöberl.
Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvárt:
Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebenben: Binder F.
gyógysz. Szent-Ágotán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelytől: Schimert F.
gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való

valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ara egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.
Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-
kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsr
faj a dorschhalznak legmondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve,
és egyáltalában semmi vegytani kezelést alá nem vonatott, hanem a bépecsételt
üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban
van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E
valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb
gyógyszer a meli- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, kösz-
vény és csúz, idült hörkiütés, szemgyulladás, ideg- és több
más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécében,
„zum Storch“, Tuchlauben.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

TOLDY ISTVÁN,

Régi Magyarország.

A magyar birodalom politikai viszonyai, a honfoglalástól a Szatmári
békéig 2 frt 80 kr.

Schiller összes munkái.

(Eredeti kiadásban)
13 kötetben, füzve 1 frt 80 kr.
dtto összes költeményei 16 kr.
„ „ „ kötve 36 kr.
„ „ „ diszkötésbe 60 kr.

Erdélyi képes naptár

1868-ik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

A magyar kir. ministerium, s az erdélyi részek
alkotmányos hivatalainak

tiszti névtárával.

Ara 40 kr.

Postán küldve 45 kr.

!! Uj női-divateczik papirból!!

Stein J. könyv- és papir-kereskedésébe most
érkeztek és nagyválasztásban kaphatók:

Női gallérok és kézelők papirból,

melyeken a legfinomabb himzések szebbnél szebb mintákkal
csalódásig vannak utánozva.

Egy rendbelinek ára (kézelők és gallér) 20 kr. melyeket — kissé
vigyázva — több napig lehet viselni, egyes darab 8 kr.

(1) (3—50)

Beste Wiener Stiefel-Glanz-Wichse
Wichse
ohne Vitriol
STEFAN FERNOLENDT
Franz Fernolendt's Neffe
WIEN
Schulerstrasse 21. Welt.

(13) (2—3)

Eladó birtok.

Szamosujvártól 4 óra távol fekvő
Meleg-Földvár községében egy 257 holdas
birtok, öt lakosztályos lakással, s gaz-
dasági épületeivel örök áron eladó. Ér-
tekezhetni Hoszszu-Macskáson Szent-
iváni Lászlóval.

(5) (5—5)

Szelvény-fa (Fournir) és termény.

Egy bécsi kereskedő dió-, kőris fa-
szelvény- és nyers termény bizományt
óhajtaná átvenni; jó ajánlatok birtoká-
ban van. Szives ajánlatokat elfogad **H.
L. 205** cím alatt **Haasenstein és
Vogler Bécében.**

(15) (2—3)

Haszonbérbe adandó birtok

Udvarhelyszékben, Vétzkén, Ma-
rosvásárhelytől 3 óra, Segesvártól 2 óra
távolságra. All 4 hold belső telekből, me-
lyen 50-os osztályú kő ház, alatta 100 darab
50-es bordora való igen jó pincesz, kő gabonás,
mellette kocsiszin, 30 marhára való kő
istálló, sajtószin, csűr, sertés-ol, kút, mel-
lette pálinkafőző hely, hol eddig is pálinka
főzött. All továbbá 145 hold szántóföld-
ből, 16 hold kaszáló, 10 hold szőlőből,
egy kővíz malomból, korcsomárlási jogból.
Haszonbérbe adás ideje kezdődik folyó
1868 ik évben április 24-kén, bévégződése
függ az egyezéstől.

A fennebbiek iránt bővebb felvilágosi-
tást ad Kolozsvárt, külső-magyarutczában
6 szám alatt
Id. THOROTZKAY SÁNDOR.